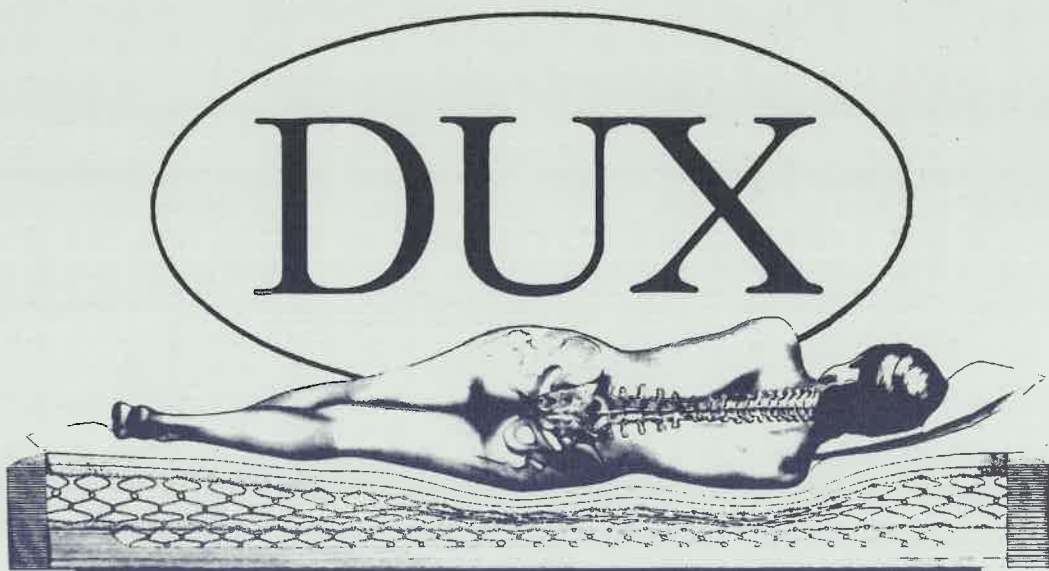

BLAÐ

13. árg. júní 1991. 1. tbl.

IDJUPJÁLFAFÉLAG ÍSLANDS

BETRI SVEFN BETRI SLÖKUN

Í dag eru allir helstu fagmenn á þessu sviði á sama máli og DUX:

Fyrirmyndardýnan á að hafa mjúkt efra lag og hart neðra lag, þannig að hryggurinn hvílir alltaf í eðlilegri stellingu.

DUX hefur ávallt framleitt dýnur í samræmi við þessa reglu.

En það er fyrst með tækniframförum nútímans, sem tekist hefur að sanna að DUX-reglan býður upp á einstæðan svefn og betri slökun.

Á Karolinska sjúkrahúsinu í Stokkhólmi hefur umfangsmiklum rannsóknagögnum verið safnað saman. Í þeim kemur hvað eftir annað í ljós að DUX-dýnan ber af öðrum.

Leyndardómur DUX-dýnunnar felst í tvöfaldrí fjöðrun úr sérstöku stáli.

Harður neðri hlutinn tryggir djúpfjöðrun og tekur á móti öflugum hreyfingum.

Efri hlutinn, sem er mýkri, gefur eftir þar sem hann verður fyrir þrýstingi og lagar sig þannig að líkamanum. Hann lætur undan þrýstingi frá öxlum og mjóðmum, en styður þægilega við mitti og fótleggi.

Meira en 1000 gormar eru til taks að bregðast við sérhverri hreyfingu líkamans.

Með tilliti til gæða er Dux einnig öðrum dýnum fremri. Sérhver hlutur er valinn af kostgæfni með hliðsjón af því hlutverki, sem honum er ætlað. Dýurnar gangast undir prófanir, sem jafngilda meira en tuttugu ára tillitslausri notkun.

STÆRÐIR Á DÝNUM:

90 × 2	140 × 2
105 × 2	165 × 2
120 × 2	90 × 210

HRINGID Í 27560

...og við sendum þér að kostnaðarlausu nákvæmar upplýsingar um betri og dýpri svefn í sænsku DUX heilsurúmi

Faxafeni 7
Sími 689960 POST BOX: 8953 Reykjavík

ÍÐJUPJÁLFAFÉLAG ÍSLANDS

BLAÐIÐ

VELA

Fellsási 7 - 270 Mosfellsbæ
s. 666110 - fax 667710

Sérverslun með tæki og húsgögn fyrir hreyfihamlaða

Opið frá 9-12 f.h. alla virka daga.

Hringið og fáðið bæklinga, upplýsingar um verð og afgreiðslutíma.

RAFDRIFNIR OG RAFSTILLANLEGIR HJÓLASTÓLAR

VELA, úti- og inni-rafmagnshjólastólar, (ný hönnun).

PERMOBIL, úti- og inni-rafmagnshjólastólar, (ný hönnun).

HJÓLASTÓLALYFTUR FYRIR BÍLA, PALLALYFTUR

INTERBILITY, hjólastólalyftur fyrir bíla.

ÞJÁLFUNARLEIKFÖNG - SÉRBÚIN LEIKTÆKI

TFH, leikföng, rofar, þjálfunartæki, rólur, reiðhjól o.fl.

ROMPA, leikföng, þjálfunartæki, dýnur, rólur, trambolin o.fl.

TECH TOYS leikföng, rofar, ljósabox.

(pantið nýjustu bæklingana og fáðið verðupplýsingar)

TÆKI FYRIR IÐJUÞJÁLFUN OG ÝMIS HJÁLPARTÆKI FYRIR HEIMILISSTÖRF

NOTTINGHAM REHAB, úrval hjálpartækja og búnaðar fyrir iðjuþjálfun.
(pantið nýjasta bæklinginn og fáðið verðupplýsingar)

BAÐLYFTUR - BAÐKÖR

PARKER BATH veltibaðkör fyrir heimahús og stofnanir.

LYFTUR Í BAÐKÖR frá ýmsum aðilum.

VELA

Fellsási 7 - 270 Mosfellsbæ

s. 666110 - fax 667710

Sérverslun með tæki og húsgögn fyrir hreyfihamlaða

Opið frá 9-12 f.h. alla virka daga.

Hringið og fáðið bæklinga, upplýsingar um verð og afgreiðslutíma.

HÚSGÖGN

VELA vinnustólar:

Margar staðlaðar gerðir vinnustóla og rafmagnsstóla, sérsníðni.

ROPOX vinnuborð, þjálfunartæki, baðborð, eldhús:

Margar staðlaðar gerðir hæðarstillanlegra borða og tækja.

COMPETANCE eldhúsinnréttingar fyrir hreyfihamlaða.

ACCO vörur:

Margar gerðir af borðum fyrir tölvur og prentara.

Ódýr og léttbyggð.

CROYDEX stólar til að hlífa baki í garðvinnu.

TJÁSKIPTATÆKI - UMHVERFISSTJÓRNUN TÖLVUR OG TÖLVUSTJÓRNUN

GEWA, tjáskiptatæki, tölvustjórnun, umhverfisstjórnun, rofar.

GEWA & TÖRMAX hurðaoðunarbúnaður með fjarstýringu.

TASH, rofar og tölvustjórnun.

POSSUM, rofar og tölvustjórnun.

TFH, rofar.

PERMOBIL, tölvustjórnun, umhverfisstjórnun.

PIKOSYSTEMS, tölvustjórnun, umhverfisstjórnun.

ERGO-REST hvíldararmar fyrir framhandleggi og axlir.

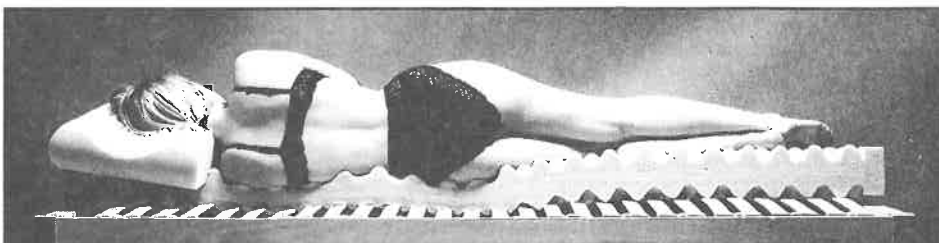
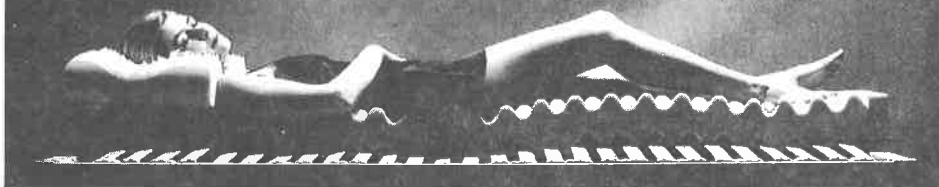
BLAÐA OG BÓKAFLETTARAR

QED, blaða- og bókaflöttarar fyrir íslensk dagblöð, flestar bækur og tímarit.

GEWA, blaða- og bókaflöttarar.

POSSUM, blaða- og bókaflöttarar.

ALVÖRU HEILSURÚM FYRIR ÞIG Á VERÐI FYRIR ALLA

SNÆLAND - samstæðan er samsett úr rúmbotni og dýnu, sem laga sig að þunga og líkamsbyggingu notanda, hvort sem legið er á baki eða hlið. Einnig er hægt að bæta verulega fjöðrun í venjulegum svampdýnurúmum með því að setja **SNÆFLEX** - rúmbotna í stað gömlu plötunnar.

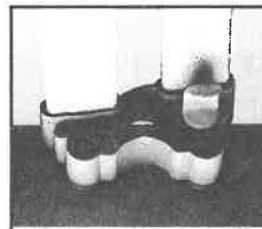
SNÆFLEX - rúmbotninn er sterkbyggður viðarrimabotn, sem fjaðrar djúpt og hljóðlaust. Hægt er að gera hverja fjaðr- andi einingu stífar með stillitappa (mynd 1), og styrktarrim- um, sem einnig auka burðargetu viðarrimanna. Aukafjöðrun er við axlir og hnakka — þar sem sérstakrar mýktar er þörf. (mynd2)

SNÆLX - dýnan er tvöföld eggjabakkadýna úr mjúkum 40 kg/m³ polyurethan svampi, sem tryggir hámarks loftræst- ingu og mýkt. Áklæðið er niðsterkt bómullar/polyester teygju- frotté sem má þvo. Dýnan fjaðrar óhindrað vegna teygjanleika áklæðisins og það auðveldar einnig að færa dýnuna í verið eftir þvott. Frottéyfirborðið er bæði rakadrægt og opið fyrir aukin þægindi og loftræstingu.

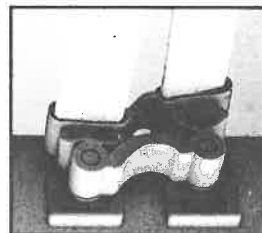
SNÆLAND - þjónusta. Sumir hafa sérþarfir, sem stöðluð kerfi geta ekki uppfyllt. Því bjóðum við þjónustu við aðlögun **SNÆLAND** - samstæðunnar að þörfum hvers og eins — á vægu verði.

SNÆLAND	SAMSTÆÐUR			
BREIDD:	70-79 cm	80-89 cm	90-99 cm	100-105 cm
VERÐ:	34.166,-	35.310,-	36.456,-	37.600,-

SNÆLAND

1 STILLITAPPI

2 AUKAFJÖÐUR

SNÆFLEX RÚMBOTNAR

VERÐ: 16.874,- pr.stk.
(70×185 til 105×208)

SNÆLAND

Skeifunni 8, sími 685588

ÍÐJÚPJÁLFAFÉLAG ÍSLANDS

Pósthólf 8845

128 Reykjavík

PRENTUN: Offsetfjölritun h.f.
Mjólnisholti 14, 105 Reykjavík

RITNEFND: Elsa Þorvaldsdóttir
Gerður Gústavsdóttir
Kristjana Ólafsdóttir
Unnur Jóhannesdóttir

STJÓRN: Hope Knútsson formaður
Sigrún Garðarsdóttir varaformaður
Anna Guðrún Arnardóttir ritari
Valrós Sigurbjörnsdóttir gjaldkeri
Lilja Ingvarsson stjórnarmeðl.
Anna Sveinbjörnsdóttir varamaður
Bára Sigurðardóttir varamaður

	Bls.
EFNISYFIRLIT:	
Íðjupjálfun misþroska barna	7
Örvi - starfsþjálfunarstaður fatlaðra	11
Hjálpartækjamiðstöð Tryggingast. rík.	15
Fréttabréf frá Kristnesspítala	19
Bobath - Námskeið í London	20
Samþýli fyrir blinda	22
Nokkur orð um handleiðslu	23
Fréttir	26
Frá fræðslunefnd	27
Lausar stöður	28
Félagatal	29

FÉLAGSMENN ATHUGIÐ! Efni í næsta blað þarf að hafa borist
ritstjórn í síðasta lagi 10. október '91.

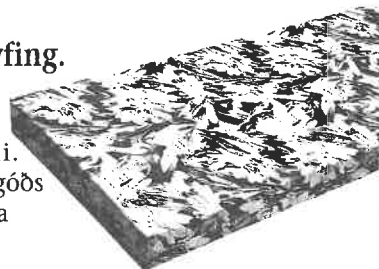

MARGIR VERJA ÞRIÐJUNGI ÆVI SINNAR Á LYSTADÚN

Það eru ekki allir sem gera sér grein fyrir því að þeir sofa einn þriðja hluta ævi sinnar. En svefn og svefn er ekki það sama. Svefn í rúmi sem ekki hæfir þér getur orðið til þess að þú vaknir þreytt(ur) á hverjum morgni án þess að þú gerir þér grein fyrir því.

Hvíldin er jafn nauðsynleg og góð hreyfing.

Þér finnst sjálfsgætt að fara vel með þig, byggja þig upp fyrir átök daglega lífsins og vera í góðu formi. Sumir synda á hverjum morgni, aðrir hlaupa eða stunda leikfimi. Allflestir gera sér grein fyrir nauðsyn réttar hvíldar og góðs mataræðis. Góð vinnuaðstaða, - stólar, borð og tæki eru líka sjálfsgættir hlutir.

En hvað þá með helsta hvíldarstaðinn - rúmið þitt?

Allir sérfræðingar eru sammála um að rúmið verði að vera sannkallaður hvíldarstaður, en dýnan verður að hæfa þér, þyngd þinni og stærð. Þess vegna er mjög mikilvægt að dýnan þín sé rétt upp byggð og með réttum rúmbotni. Þar kemur LATEX dýnan til hjálpar. LATEX dýnurnar frá Lystadún uppfylla allar þær kröfur sem fólk gerir um góðar dýnur. LATEX er unnið úr náttúrulegum efnum og í LATEX dýnum eru þúsundir holrúma sem gera lofti kleift að leika um þær og halda þannig líkamshita jafnari.

LATEX - lausn á tímum endurmats

Láttu ekki óheppilega rúmdýnu valda þér óþægindum stóran hluta ævi þinnar. Leggðu þig á LATEX dýnu og farðu vel með þig. Ný viðhorf í heilsu- og heilbrigðismálum munu stuðla að skynsamlegri lífsháttum og betri heilsu. Í því sambandi skiptir góður svefn á góðri dýnu afar miklu máli.

LYSTADÚN

Skútuvogi 11, sími 8 46 55

Opíð í sumar mánud. - föstud. frá kl. 09 - 18.

ÍÐJUBJÁLFUN MISPROSKA BARNA

Í íðjubjálfun hjá Styrktarfélagi lamaðra og fatlaðra koma nær eingöngu börn til þjálfunar og hefur stór hluti þeirra fengið sjúkdómsgreininguna misþroska. Við meðferð okkar á þessum börnum styðjumst við við kenningar bandaríska íðjubjálfans Jean Ayres (d. 1988).

Þegar barn kemur til okkar í íðjubjálfun byrjum við á að meta færni þess. Út frá þessu mati greinum við hvar vandamál barnsins liggur og hvers konar þjálfun barnið hefur þörf fyrir.

Markmiðið með meðferðinni er að örva börnin með markvissum æfingum, sem veita alhliða skynáreiti. Hér á eftir ætlum við að fjalla um þá þætti, sem við leggjum mesta áherslu á í meðferð okkar.

Jafnvægisskyn (Vestibular system)

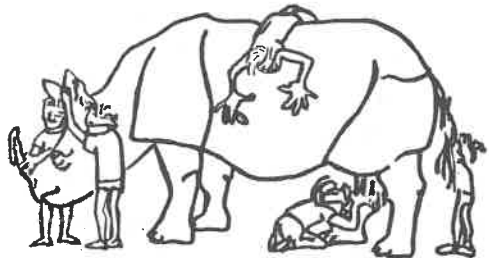
Jafnvægisskynið metur hreyfingu, sérstaklega hraðaaukningu, hraðaminnkun og kraft þyngdarafls jarðar á líkamann.

Það vinnur með öðrum skynjunarþáttum eins og snerti- og/eða stöðuskyni, einnig sjónúrvinnslu og gefur okkur nánari upplýsingar, um hvað er að gerast í líkamanum og umhverfinu.

Jafnvægisskynið hefur einnig mikil áhrif á vöðvaspennu, sem svo aftur hefur áhrif á líkamsvitund og líkamsburði.

Jafnvægisskynsáreiti eru mismunandi. T.d. eru áhrifin meiri ef barninu er snúið en ef því er rólað og einnig skiptir máli í hvaða stöðu barnið er.

Örvun á jafnvægisskyni er varhugaverð og ekki eins auðveld og hún hljómar. Eins og fram hefur komið er misjafnt hvað börnin þola af örvun og fylgjast þarf vel með viðbrögðum þeirra bæði á meðan á örvun standur og eftir á.

Snertiskyn (Tactile system)

Snertisskynið er með stærstu þáttum í skynjunarkerfi okkar og hefur mikil áhrif á mannlegt eðli, bæði líkamlega og tilfinningalega.

Snertiskynið er eins og jafnvægis- og stöðuskynið, undirstaða þess að aðrir skynjunarþættir þroskist og vinni eðlilega.

Snertiskynið er tvíþætt, varnarkerfið sem varar okkur við hættum í umhverfinu og upplýsingakerfið sem gefur okkur upplýsingar um t.d. stærð, áferð og

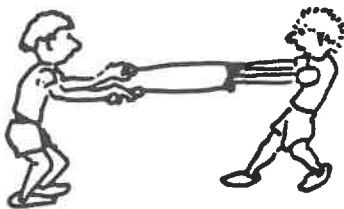
lögum hluta. Ákveðið jafnvægi milli þessara kerfa gerir okkur kleift að bregðast rétt við mismunandi snertiskynsáreitum.

Snertifælni er algeng meðal misþroska barna. Oft eru þau ofvirk, einbeitingarlaus og óörugg tilfinningalega. Varnarkerfi snertiskynsins er ofvirkt og barnið skynjar snertingu sem eitthvað óþægilegt og hættulegt. Oft veldur þetta hegðunarvandamálum og þar af leiðandi félagslegum erfiðleikum.

Í snertiskynsmeðferð er mikilvægt að gera sér grein fyrir að ólík snertiskynsáreiti fást fram með mismunandi snertingu.

Börn bregðast einnig mismunandi við snertiskynsörvun, það sem virkar örvandi á eitt barn getur virkað öfugt á annað.

Það er því hægt að nota snertiskynsáreiti bæði til þjálfunar á börnum sem eru ofvirk og einnig á þau börn sem eru ekki nógu virk.

Stöðuskyn (Proprioception)

Stöðuskyn er skynjun frá vöðvum og liðamótum.

Það gefur okkur upplýsingar um hvaða líkamsstöðu við erum í og hvaða hreyfingu við framkvæmum. Einnig gerir það okkur kleift að framkvæma ákveðnar, jafnar og nákvæmar hreyfingar.

Ef stöðuskynið er slakt eru börnin klunnaleg og þurfa að nota meiri kraft

til þess að hreyfa sig. Ef stöðuskyn í fingrum og höndum er slakt eiga börnin erfitt með að hneppa, taka hluti upp úr vasa eða hvað sem er án þess að nota sjónina.

Örvun á stöðuskyni fer fram með örvun á öðrum skynjunarþáttum því skynin tengjast meira og minna hvert öðru.

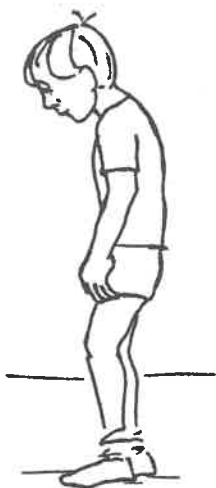

Frumstæð hreyfimynstur (Reflexar)

Þau frumstæðu hreyfimynstur sem við sjáum hjá börnunum sem koma til okkar eru ATNR (Asymmetrisk tonisk halsreflex) og TLR (Tonisk labirint reflex).

ATNR - er aukning á tonus í extensorvöðvum í þeim handlegg sem höfuð snýr að og flexion í hinum handleggnum. Ef ATNR er ekki horfinn getur hann haft áhrif á athafnir daglegs lífs hjá barninu.

Þessi börn eiga yfirleitt í miklum erfiðleikum í daglega lífinu.

TLR - er hluti af jafnvægiskerfinu. Hann kemur fram sem aukin spennu í flexor- og extensorvöðvum útlímanna, allt eftir því í hvaða stöðu barnið er. Ef TLR er til staðar hjá barninu eftir vissan aldur veldur hann erfiðleikum með að lyfta höfði, öxlum og að vinna á móti þyngdarkraftinum.

Skipulagning hreyfinga (Praxia)

Undirstaða þess að skipulagning hreyfinga hjá börnum sé góð er að líkamsvitundin sé í lagi. Þetta er aftur háð eðlilegu snerti- og stöðuskyni.

Það er eðli barna að vera stöðugt á hreyfingu, þau leita í byrjun í leiki sem veita þeim áreiti á sviði jafnvægis-, snerti- og stöðuskyns.

Síðar fá þau áhuga á leikjum sem krefjast meiri skipulagningar, eins og t.d. að sippa, teyjutvist og jó jó.

Þegar eðlilegum þroska í skipulagningu hreyfinga er náð fer meiri tími í örvun á vitrænum þroska.

Börn sem eiga í erfiðleikum með skipulagningu hreyfinga (dyspraxíu) sækja ekki í þessi áreiti eða vinna ekki rétt úr þeim.

Sjónúrvinnsla

Sjónúrvinnslan er margþætt. Hún nær yfir þætti eins og formskyn formstöðuleika, rúm- og afstöðuskyn, greiningu forgrunns frá bakgrunni og augnhreyfingar.

Eðlileg sjónúrvinnsla er mikilvæg t.d. til þess að við getum hreyft okkur án þess að rekast á hluti, teikna einfalt strik og kasta bolta á milli.

Þjálfun á snerti-, stöðu-, og jafnvægis- skyni er stór þáttur í sjónúrvinnslu- þjálfun og eykur hæfni heilans til flóknari eða æðri starfsemi.

Í iðjuþjálfun verður að bjóða uppá marga möguleika á skynjun og hreyfingu til þess að mæta þörfum hvers og eins. Þess vegna erum við með fjölbreytt úrval af tækjum, svo börnin geti rólað, snúist, rúllað, klifrað, skriðið og keyrt um á mismunandi farartækjum eða gert mismunandi hreyfingar með öllum líkamanum. Við erum einnig með marga hluti sem barnið getur týnt upp, stjórnað og kastað.

Mikilvægasta tækið er þó í rauninni líkami barnsins.

Það er mismunandi hversu vel börnin

taka við þjálfun. Árangur meðferðar kemur fram í bættri námsgetu, aukinni færni í daglegu lífi, sem aftur leiðir til betri líðan barnsins.

(Grein þessi er úrdráttur úr fyrirlestri iðjuþjálfar SLF, sem haldinn var á fræðsludegi á vegum ÍÍ í febrúar 1991. Tekið saman af Valrósu og Hrefnu iðjuþjálfum hjá SLF).

Alhliða nudd

NUDDSTOFA REYKJAVÍKUR

DALSELI 18 · SÍMI 79736 HÓTEL SÖGU · SÍMI 23131

ÖRVI - STARFSÞJÁLFUNARSTAÐUR FATLAÐRA -

Inngangur

Örvi var stofnsettur 25. febrúar 1984 af Kópavogsbæ. Örvi er ríkisrekinn og heyrir undir félagsmálaráðuneytið. Kópavogsbær er handhafi starfsleyfisins og tilnefnir þrjá aðila í stjórn Örva og félagsmálaráðuneytið tvö. Svæðisstjórn málefna fatlaðra á Reykjanessvæði er eftirlitsaðili og er með áheyrnarfulltrúa á stjórnarfundum Örva.

Stöðugildi í Örva eru 5,5: Ein staða forstöðumanns, 1½ staða fagfólks, ½ staða fulltrúa og 2½ staða starfsleiðbeinenda.

Þjálfunarplássin eru 30 og deilast jafnt á tvær vaktir.

Hlutverk Örva

Markmið Örva er að allir sem komi í þjálfun fari út á almennan vinnumarkað eftir þjálfun.

Inntökur

Allar umsóknir um þjónustu eiga að berast skrifstofu Svæðisstjórnar Reykjaness. Fagteymi skrifstofu Svæðisstjórnar fjallar um umsóknirnar og fer þar fram gróf flokkun. Erindi eða ef grunnflokkunin gefur til kynna að Örvi sé hentugt úrræði er erindinu vísað til inntökuhóps Örva.

Inntökuhóp Örva skipa:

Félagsfræðingur Svæðisstjórnar

Sálfræðingur Svæðisstjórnar

Læknar

Forstöðumaður Örva

Fagfólk Örva (iðjubjálfi og starfsráðgjafi)

Hópur þessi hittist einu sinni í mánuði og þá farið yfir stöðu mála í Örva og nýjar umsóknir ræddar og ákvarðanir um inntökur teknar. Áður hefur fagfólk Örva aflað nauðsynlegra upplýsinga og fengið umsækjendur í viðtal. Ef umsóknir berast annarsstaðar frá en frá Reykjanessvæði er fjallað eins um þær nema að þær þarf að leggja fyrir stjórn Örva eftir að inntökuhópurinn hefur samþykkt þær.

Verkefni Örva

Gert er ráð fyrir að starfsemi Örva sé í megindráttum tvíþætt:

1. Starfsprófun

2. Starfsþjálfun

Starfsprófun

Starfsprófun er ekki komin til framkvæmdar. Kemur það bæði til að húsnaðið er ekki nægilega stórt og stöðugildi fagfólks og starfsleiðbeinenda eru ekki nógu mörg. Í staðinn fara allir á reynslutíma, 1-3 mánuði allt eftir þörfum hvers og eins. Að þessum

reynslutíma loknum fer fram starfsmat með viðkomandi starfsmanni og þeim starfsleiðbeinenda sem hefur haft mest með hann að gera. Í þessu starfsmati er frammistaða starfsmannsins rædd og tekin ákvörðun um áframhaldandi þjálfun. Ákvörðun þessi er tekin út frá mati fagfólks og starfsleiðbeinenda á hvort Örvi nýtist viðkomandi. Einnig á því hvort starfsmaður vilji vera áfram og sé tilbúin að taka á sínum málum.

Starfsþjálfun

Áætlað er að hvert starfsþjálfunar-tímabil taki allt að 18 mánuði, en þó er gert ráð fyrir að um það bil þriðjungur starfsmanna sé lengur og geti sá tími verið allt að þrjú ár.

Eftirfylgd

Stefnt er að útskriftir eigi sér ekki stað áður en tilboð um vinnu eða aðra úrlausn liggi fyrir.

Þegar starfsmaður fer í vinnu á almennum markaði heldur hann plássi sínu í Örva í 3 mánuði. Jafnframt er starfsmanni veittur stuðningur á nýja vinnustaðnum. Stuðningur þessi felst í að haft er reglulegt samband við vinnuveitanda eða verkstjóra og starfsmann. Reynt er að leysa úr þeim vandamálum sem upp kunna að koma. Ef það kemur í ljós á fyrstu 3 mánuðunum að starfsmaður ræður af einhverjum ástæðum ekki við starfið, getur hann komið aftur í Örva. Staða hans er þá endurmetin og leit að annarri vinnu hafin.

Árið 1990

Á árinu 1990 nýttu 43 einstaklingar sér þjónustutilboð Örva.

Meðalaldur þeirra var 35 ár, flestir voru milli tvítugs og þrítugs. Sá yngsti var 16

ára og sá elsti 70.

Örvi sinnir öllum tegundum fötlunar. Stærsti hópurinn sem nýtti sér þjónustuna á síðasta ári eru greindarskertir. Flestir þeirra sem nú eru í Örva hafa verið í tvö ár eða skemur.

Á síðasta ári fóru 11 einstaklingar út á vinnumarkaðinn til reynslu. 7 fengu áframhaldandi ráðningu, 1 var á reynslu um áramótin (eftir reynslutímann fékk hann vinnu annarsstaðar) og 3 komu aftur í Örva. Allir þeir sem fengu vinnu fóru í hálf dags, láglæuna störf.

Verkeiningar Örva

Þrjóna- og saumastofa:

Aðallega eru framleiddar gammosíur og barnabólir.

Plastiðja:

Framleiddar eru ýmiss konar plast-umbúðir t.d. öskjur og bakkar fyrir matvæli, smávörur og fleira. Einnig eru framleiddar einnota plastsvuntur, t.d. fyrir matvælaiddjur, frystihús og sjúkrastofnanir.

Pökkunar-og samsetningarbjónusta:

Boðið er upp á alhliða pökkunar- og samsetningarbjónustu fyrir fyrirtæki og stofnanir. Pakkað er með vélum á spjöld, auk þess sem ýmsu er hand-pakkað í plastpoka t.d. tímaritum og skráfum.

Rafverkstæði

Unnið er við ýmislegt tengt rafmagni t.d. frágang á rafmagnsklóm, samsetningu fjöltengja og þræðingu leiðslna í lampa.

Verslun

Barnafataverslunin Örverpið er staðsett í húsakynnum Örva og er hún notuð sem eitt af þjálfunartilboðum Örva.

Eldhúseining

Tveir starfsmenn annast eldhússtörfin á hvorri vakt þ.e. að undirbúa kaffitíma og ganga frá eftir þá.

Ræstieining

Starfsmenn skiptast á um að ræsta salerni, búningsherbergi og vinnusal.

Skrifstofueining

Þrír starfsmenn eru nú í starfsþjálfun hálfan daginn á skrifstofu. Aðstoða tveir þeirra forstöðumann og fulltrúa við flest almenn skrifstofustörf og einn er í sölumennsku.

STOÐ *PERSÓNULEG
SÉRFRÆÐIÞJÓNUSTA*
Á SVIÐI SJÚKRASKÓSMÍÐI OG STOÐ- OG HJÁLPARTÆKJA

**Við erum fluttir í
næsta hús.**

Trönuhraun 8
Sími: 652885.

Domus Medica
Sími: 626090.

*Smíði og uppsetning á palla-
og stigalyftum.
Sérsmíðuð hjálpartæki í bifreiðar.
Ráðgefandi þjónusta.*

HJÁLPARTÆKI

Þórir B. Guðjónsson

Hafnarbraut 1D, 200 Kópavogi, Sími 40233

Kársnesbraut 91, 200 Kópavogi, heimasími 641533

HJÁLPARTÆKJAMIÐSTÖÐ TRYGGINGASTOFNUNAR RÍKISINS

Tryggingastofnun ríkisins hefur frá 1986 starfrækt Hjálpartækjamiðstöð. Með tilkomu hennar var hafin endurnýting á hjálpartækjum á Íslandi, en endurnýting hjálpartækja er eitt af aðalmarkmiðum Hjálpartækjamiðstöðvarinnar svo og jafnframt að bæta þjónustu Tryggingastofnunar við notendur hjálpartækja. Í nágrannalöndum okkar hefur þessi starfsemi víðast verið vel á annan áratug.

Aðalástæður þess að Hjálpartækjamiðstöðin var sett á laggirnar var:

- vaxandi kostnaður Tryggingastofnunar á hjálpartækjum,
- skammtímanotkun á hluta þeirra hjálpartækja sem úthlutað eru.
- góð reynsla nágrannalandanna á endurnýtingu hjálpartækja.

Starfssvið

Hjálpartækjamiðstöðvarinnar

Þjónusta við skjólstæðinga Tryggingastofnunar um skilaskyld hjálpartæki, þ.e. öll hjálpartæki fyrir utan sjón-, heyrnar- og ortopedisk hjálpartæki svo og meðferðarhjálpartæki og einnota hluti.

Starfssviðunum í dag má skipta í:

- Ráðgjöf og leiðbeiningar um val á hjálpartækjum.
- Úthlutun og afhendingu hjálpartækja.
- endurnýting hjálpartækja, þ.e. taka við notuðum hjálpartækjum og úthluta þeim á ný eftir þrif, viðgerð og nauðsynlegar endurbætur.
- Lagerhald fyrir notuð hjálpartæki.
- Séraðlögun hjálpartækja að notendum.
- Uppsetning á hjálpartækjum t.d. handföngum, svo og sérsníði.
- Viðgerðarþjónusta á hjálpartækjum sem eru í notkun.

Notendur geta haft beint samband við Hjálpartækjamiðstöðina varðandi viðhald tækja án sérstakra umsókna. Þetta á einungis við um þau tæki sem Tryggingastofnunin veitir styrk til.

- Erlent samstarf m.t.t. upplýsingaöflunar um vöruþróun, framboð og mat á hjálpartækjum svo og fræðsluefni.

Áætlað starfssvið Hjálpartækjamiðstöðvarinnar í náinni framtíð eru öllu ítarlegri, þá sérstaklega m.t.t. ráðgjafar, fræðslu og verðeftirlits.

Húsnæði

Hjálpartækjamiðstöðin er til húsa að Smiðjuvegi 28 í Kópavogi, í nýupp-

gerðu og glæsilegu 1000 fm húsnæði. Verkstæðið er mjög fullkomið, nær öll viðgerðarþjónusta og séraðlögun er nú möguleg innan veggja Hjálpartækjamiðstöðvarinnar. Hreingerning á hjálpartækjum er mjög örugg og auðveld í sérstakri sóttþreinsivél fyrir hjálpartæki. Sýningar- og prófunarsvæði gefur möguleika á ráðgjöf og prófun þeirra hjálpartækja sem fyrir eru.

Mannahald

Í dag eru starfandi við Hjálpartækjamiðstöðina: forstöðumaður (iðjupjálfi), verkstæðistæknimaður, starfsmaður í hálfu starfi til tækjahreingerninga, lagers og afgreiðslu, bílstjóri sem einnig vinnur við viðgerðir á verkstæði, rafmagnstækniþræðingur í hlutastarfi.

Á næstunni má vænta starfsfólks til viðbótar svo mæta megi þeim þjónustubörfum sem fyrir eru. Húsnæðið býður upp á aukna þjónustumöguleika og stefnt er að að mæta þeim á næstu árum. Má þar nefna t.d. aukna ráðgjöf við val og prófun hjálpartækja, skipulega innköllun hjálpartækja sem ekki eru lengur í notkun, svo og fræðslu.

Í stjórn miðstöðvarinnar eru tveir frá Tryggingastofnun (deildarstjóri sjúkra-tryggingadeildar og tryggingayfirlæknir) og einn fulltrúi frá Öryrkjabandalaginu.

Samstarfsaðilar

Hjálpartækjamiðstöðin hefur nána samvinnu við fjölda fyrirtækja sem veita sölu á hjálpartækjum, sérsmiði og viðgerðarþjónustu, og varahlutasölu. Einnig er mikil samvinna við fagaðila heilbrigðisstofnana um allt land og má

þar t.d. nefna lækna, hjúkrunarfræðinga, iðjupjálfa og sjúkraþjálfara.

Dæmi um samvinnu við fagaðila.

Samstarf við sjúkraþjálfara á hjúkrunar- og vistheimilum fyrir aldraða á stór-Reykjavíkursvæðinu:

Hér er um að ræða umsjón með hjálpartækjum innan stofnana og þá sérstaklega hjólastólum og fylgibúnaði þeirra. Gert er ráð fyrir að ákveðnir aðila á umræddum stofnunum (sjúkraþjálfarar í þessu tilfelli) hafi umsjón með hjólastólum vistmanna og beri ábyrgð á að fylgjast með viðhaldi þeirra, skil til Hjálpartækjamiðstöðvarinnar að notkun lokinni, umsóknum um nýja hjólastóla og etv. fylgihluti, skráningu þeirra og almennu eftirliti.

Þetta byrjaði smátt fyrir nokkrum árum m.a. við sjúkraþjálfara á Drop-laugarstöðum svo og hjúkrunarforstöðumann Sunnuhlíðar. Síðan hefur þetta þróast í meira skipulagt form og þar ber fyrst að nefna samvinnu við sjúkraþjálfara á Hrafnistu í Hafnarfirði, en sjúkraþjálfarar í Sunnuhlíð, Skjól og Hrafnistu í Reykjavík hafa einnig tekið upp þetta fyrirkomulag eða eru við það. Þetta hefur byggst á því að Hjálpartækjamiðstöðin hefur veitt yfirlit yfir þau hjálpartæki sem vistmenn hafa fengið nokkur ár til baka, síðan taka sjúkraþjálfararnir á því oft torvelda verkefni að finna þessi tæki og skrá þau á notendur með sérstökum merkimiðum og skila afgangnum til Hjálpartækjamiðstöðvarinnar. Með aðstoð greinarhöfundar eru hjólastólarnir skráðir og sjúkraþjálfarnir halda utan um þá skráningu með t.d. spjaldskrá og

hafa þannig yfirlit yfir þau tæki sem viðkomandi hefur, hvenær fengin, viðgerðir, etv. séraðlaganir og skil.

Sjúkrabjálífaramir nota síðan þá þjónustu sem Hjálpartækjamiðstöðin veitir varðandi ráðgjöf, leiðbeiningar o.s.frv.

Þetta hefur verið mjög ánægjulegt samstarf og hefur mikla þýðingu fyrir Hjálpartækjamiðstöðina.

1. ákveðinir fáir aðilar sem hægt er að hafa fast sambandi við varðandi hjálpartæki innan stofnana.
2. trygging á viðhaldi hjálpartækja, sem seinkar eða kemur í veg fyrir nýkaup.
3. trygging á hjálpartæki safnist ekki fyrir á stofnunum, heldur þeim skilað sem leiðir til aukinnar endurnýtingar og sparnaðar fyrir þjóðfélagið.
4. ákveðin trygging að það sé fylgst með hjálpartækjamálum vistmanna, þörfum þeirra og að þeim þörfum sé fylgt eftir.

Ég hvet til ofangreinds fyrirkomulags og ef það eru einhverjir sem geta og vilja taka þetta upp á sínum vinnustað, þá erum við í Hjálpartækjamiðstöðinni reiðubúin til samstarfs.

Réttur til hjálpartækja og umsóknir

Í lögum um almannatryggingar er kveðið á um möguleika á styrkveitingum til hjálpartækja.

Tryggingastofnunin veitir hjálpartæki eða tekur þátt í kaupum á þeim eftir sérstökum reglum. Hjálpartæki eru veitt til nota á einkaheimilum. Skilyrði fyrir hjálpartæki er minnkuð færni, sjúk-

dómar og eða elli. Þeir sem vistast á heimilum og stofnunum sem eru á föstum ríkisfjárlögum eða daggjaldakerfi hafa almennt ekki rétt til hjálpartækja frá Tryggingastofnun. Þessar stofnanir og heimili verða að sjá sínu vistfólki fyrir hjálpartækjum sem það þarf á að halda.

Hjólástólar eru þó undanteknir frá þessari reglu. Allir sem rétt eiga á hjólástólum fá þá eftir ákveðnum reglum.

Sækja þarf um öll hjálpartæki á þar til gerðum eyðublöðum Tryggingastofnunar. Skilaskylda er á flestum hjálpartækjum að notkun lokinni eða ef notkun er óþörf. Tækin eru eign Tryggingastofnunar og ber að skila þeim til Hjálpartækjamiðstöðvarinnar. Tryggingastofnun áskilur sér rétt á að nýta hjálpartæki af lager miðstöðvarinnar áður en ný hjálpartæki eru keypt. Því er mikilvægt að sækja um hjálpartæki og fá afgreiðslu á umsókn áður en farið er út í kaup.

Meta þarf þörf fyrir hjálpartæki. Nauðsynlegt er að gera sér ljóst að hjálpartæki er ekki alltaf lausnin. Þau geta hindrað framfarir og haft dvínandi áhrif á sjálfsbjargargetu. En oft á tíðum eru hjálpartæki nauðsynleg færninnar vegna, öryggisins vegna eða til bráðabrigða eftir aðgerðir. Einnig sem hjálpartæki fyrir aðstandendur og aðra sem annast aldraða og eða fatlaða.

Lokaorð

Hjálpartækjamiðstöðin er búin að sýna gildi sitt, en með tilkomu hennar hefur verið umtalsverður sparnaður vegna

endurnýtingu á hjálpartækjum, fyrir utan mun bættari þjónustu á hjálpartækjasviðinu.

Strax á árinu 1988 var endurnýtingarhlutfall hjálpartækja komin í tæp 30% af heildarkostnaði sambærilegra tækja sem úthlutað var af Trygginastofnun. Þetta má telja góðan árangur eftir þá rúmlega tveggja ára starfsemi. Á árinu 1990 má búast við að hlutfallið sé meira, en endanlegar tölur eru ekki tilbúnar. Þar sem best gerist í nágrannalöndum okkar eru endurnýtt hjálpartæki allt að 70 - 80% af heildarfjölda úthlutaðra tækja.

Gert er ráð fyrir áframhaldandi þróun Hjálpartækjamiðstöðvarinnar á næstu árum. Nýtt húsnæði fékkst á síðasta ári og býður það upp á ákveðna möguleika, alla vega mætir það þeim brýnu þörfum um aðstöðu sem hingað til hefur skort. Síðan með auknum starfskrafti verður hægt að veita sambærilega þjónustu á þessu hjálpartækjasviði miðað við það sem almennt gerist í nágrannalöndum okkar.

Þessi grein birtist einnig í blaði Félags íslenskra sjúkrahjálfaora vor 1991.

STYRK TARLÍNUR

Securitas	Síðumúla 23	s. 687600
Astra	Austurströnd 8	s. 612244
Skóstofan sf	Dunhaga 18	s. 21680
Sess	Faxafeni 9	s. 679399
Ræsir hf.	Skúlagötu 59	s. 619550

FRÉTTABRÉF FRÁ KRISTNESSPÍTALA

Ég hóf starf sem iðjuþjálfari við Kristnesspítala í ágúst á síðasta ári. Kristnesspítali er 10 km. fyrir innan Akureyri, hann hét áður Kristneshæli og var hæli fyrir berklasjúklinga, byggt 1927 en starfar nú sem hjúkrunar- og endurhæfingarspítali. Gert er ráð fyrir að í framtíðinni muni endurhæfingardeildin anna að mestu endurhæfingu á Norðurlandi og jafnvel hluta Austurlands.

Enn sem komið er eru aðeins 6-8 endurhæfingarsjúklingar í einu hér, aðstaða er fyrir fleiri en vegna skorts á starfsfólki er ekki hægt að anna fleirum. Hér er aðeins 1 sjúkraþjálfari starfandi en vonandi tekst að bæta við fleirum innan tíðar. Þó nokkuð kemur af fólki í hvíldarinnlagnir og nýtur það iðulega þjónustu sjúkraþjálfara og iðjuþjálfara.

Aðstaða til iðjuþjálfunar er til bráðabirgða í húsnæði þar sem áður var setu- og borðstofa sjúklinga (nýjar stofur voru teknar í notkun í nóvember sl.). Einn aðstoðarmaður iðju-

þjálfara er búin að vera hér starfandi í nokkur ár, frábær kona, hún vann áður mest við afþreyingu hjúkrunar-sjúklinganna og þeirra sem komu í hvíldarinnlögn. Framtíðaraðstaða iðjuþjálfunarinnar verður í ca 250 m² húsnæði. Húsnæðið er til staðar nú þegar, ónotað að mestu, en það vantar lyftu til að koma sjúklingunum þangað. Húsnæðið verður vonandi tekið í notkun á næsta ári.

Bráðabirgðaaðstaðan er alls ekki slæm, nema að það vantar sárlega æfingaeldhús. Í framtíðinni er gert ráð fyrir að hér starfi 3-4 iðjuþjálfarar og 2 - 3 aðstoðarmenn en ekki er búið að fá fleiri stöðugildi í dag.

Af þessari upptalningu lokinni ætla ég auðvitað að taka fram að starfið hér leggst vel í mig, auðvitað er erfitt að vera eini iðjuþjálfarinn en hér er teymisvinna mjög góð og það er mjög gefandi og spennandi að taka þátt í þeirri uppbyggingu og skipulagningu sem hér fer fram.

BOBATH - NÁMSKEIÐ Í LONDON

Við undirritaðar sóttum um að fara á Bobath - námskeið í janúar '87 og haustið '90 fékk Hrefna loks jákvætt svar og Anna Sigga vorið '91. Biðtími fyrir iðjuþjálfu getur því verið 3 - 4 ár. Námskeiðið var haldið á Bobath - stofnuninni í London og tók 8 vikur. Þátttakendur voru 20 - 25 í hóp, meirihlutinn sjúkraþjálfarar, en einnig iðjuþjálfar, talmeinafræðingar og læknar. Skóladagurinn var frá 9 til 5 og var náminu skipt upp í fyrirlestra, sýnistundir og verklegt. Allir faghópar tóku jafnan þátt í kennslu á námsefninu.

Námsefninu var skipt í 4 meginhluta

- 1) Taugalífedlisfræði.
- 2) Kynning á Bobath - meðferðinni og megininntak hennar.
- 3) Skilgreiningu á mismunandi tegundum af Cerebral Palsy.
- 4) Önnur vandamál sem tengjast Cerebral Palsy.

Námskeiðinu er ætlað að veita þátttakendum

- a) Yfirlit yfir þær kenningar sem Bobath - meðferðin er byggð á og hvernig kenningin nýtist við þjálfun á börnum með Cerebral Palsy.
- b) Verklega þjálfun í að meta barnið, gera skýrslu og meðferðaráætlun. Í þessum hluta fá þátttakendur börn til þjálfunar, undir

leiðsögn þjálfara.

- c) Þjálfun í að nýta meðferðina þannig að hún tengist sem best daglegu lífi barnsins. Rík áhersla er lögð á að gott samstarf sé milli barns, þjálfara, foreldra, skóla og annarra sem annast það.

Í meðferðinni er mikilvægt að þekkja eðlilegan þroska til að geta betur metið vanda fatlaða barnsins, hvar það stendur og hvernig við getum örvað þroska þess. Þó verðum við að gera okkur grein fyrir að þroskastigin skarast mikið og að barnið getur verið að læra og æfa sig á hinum ýmsu þroskastigum samtímis.

Í þjálfun þarf stöðugt að endurmeta barnið og það sem við erum að gera. Ef árangur kemur ekki fljótlega í ljós, er nausynlegt að breyta til í þjálfuninni. Lögð var áhersla á að þrátt fyrir sérhæfingu okkar, væri þörf fyrir að þjálfu upp CP - þjálfara sem hefðu góða heildarmynd af barninu og vandamálum þess.

Námskeiðið var mjög skemmtilegt og gefandi. Í upphafi virkuðu 8 vikur sem ógurlega langur tími, en þegar út var komið flaug tíminn frá manni. Nóg var að gera á námskeiðinu við að meðtaka allt þetta efni, lesa og skila verkefnum. Í hópnum myndast skemmtilegur andi

og fólk hittist einnig fyrir utan skólatíma, til að upplifa London og skemmta sér og öðrum. Þegar komið var að lokum, var bæði tilhlökkun að fara heim og hálfgerður tregi að kveðja

hina í hópnum og allt starfsfólkið á Bobath stofnuninni.

Ef einhver vill fá nánari upplýsingar þá er velkomið að hafa samband við Hrefnu og Önnu Sigu á Styrktarfélagi lamaðra og fatlaðra.

VINNU- OG DVALARHEIMILI SJÁLFSBJARGAR

HÁTÚNI 12 - SÍMI 29133 - PÓSTHÓLF 5016
125 REYKJAVÍK - ÍSLAND

IÐJUPJÁLFA

Við í Sjálfsbjörg leitum eftir iðjupjálfa til starfa. Um er að ræða 100% stöðu.

Meginverkefni starfsmannsins yrði í byjun að taka þátt í uppbyggingu endurhæfingaríbúðar í Sjálfsbjargarhúsinu. Annað meginverkefni starfsmannsins yrði að byggja upp iðjupjálfunardeild í húsinu.

Aðstaða fyrir iðjupjálfa er nú þegar fyrir hendi.

rekari upplýsingar veitir framkvæmdastjóri Tryggvi Friðjónsson í síma 91-291333

E.S. Það gæti borgað sig að hafa samband.

SAMBÝLI FYRIR BLINDA

Fyrirhugað er að opna á komandi sumri fyrsta sambýli fyrir blindu héraðs. Greinarhöfundur var 1. febrúar síðastliðinn ráðinn forstöðumaður við sambýlið.

Blindrafélagið hefur haft veg og vanda af stofnun þessa sambýlis og hyggst reka sambýlið í framtíðinni samkvæmt reglugerð um sambýli nr. 541/88. Svæðisstjórn Reykjavíkur hefur ákveðna eftirlitsskildu gagnvart sambýlinu eins og reglugerð um Svæðisstjórnir málefna fatlaðra nr. 393/86 segir til um.

Framkvæmdarsjóður fatlaðra veitti fjármagn til verkefnisins og ríkið greiðir laun starfsmanna.

Keypt hefur verið einbýlishús í Stigahlíð undir starfseminu og var lögð mikil áhersla á að hafa húsið sem næst aðsetri Blindrafélagsins í Hamrahlíð 17, til að auðvelda tengsl og samvinnu í framtíðinni. Sem stendur fara

fram gagngerar lagfæringar og breytingar á þessu húsnæði og fylgir forstöðumaður þeim eftir.

Sambýlið mun rúma 5 einstaklinga, á aldrinum 16 - 35 ára. Þegar er ákveðið hverjir það eru og búa fjögur þeirra nú hjá foreldrum en einn í Hamrahlíð 17. Allir einstaklingarnir eru sjónskertir eða blindir og hafa auk þess mismunandi fatlanir. Tveir hafa vinnu hluta úr degi á vinnustofu Blindrafélagsins, tveir eru í námi og einn stundar hvorki nám né vinnu.

Markmið starfseminnar er að efla sjálfstæði og færni íbúanna í því skyni að þeir verði eins sjálfbjarga og ráðandi um eigin hagi og kostur er.

Gert er ráð fyrir 7,5 stöðugildum, mismunandi stétta, það er þroskabjálfum, sjúkraliðum og meðferðarfulltrúum. Skráð vakt er allan sólarhringinn.

NOKKUR ORÐ UM HANDLEIÐSLU

Frá 1986 til 1988 tók ég þátt í handleiðsluaðferðarnámi á vegum Geðdeildar Landspítalans.

Þær kröfur voru gerðar til þátttakenda að þeir hefðu reynslu í starfi og hefðu sjálfir verið í handleiðslu í a.m.k. í 2 ár.

Ekki höfðu allir verið í handleiðslu og var því skipt í hópa miðað við hvaða kröfur þátttakendur fullnægðu og reynt að bæta handleiðslu í einn hópinn. Þátttakendur voru hvattir til að fara í meðferð, í sálalækningum sem byggir á viðhorfum sálgreiningar, en það var í sjálfsvald sett.

Náminu var skipt í þrjá þætti

- Fræðilegum hluta með námskeiðum í sáleflikenningum (36st.), sálalækningaraðferðum (36st.), handleiðslutækni (36st.) og kerfisfræði (10st.)
- Reglulegri þátttöku í handleiðsluhópi undir leiðsögn lærðs handleiðara. Það var hálfsmánaðarlega 3 stundir í 4 misseri (120st.)
- Þátttöku í stórhópvinnu undir leiðsögn ráðgjafa og stjórnenda námsins (70st.)

Sigrún Júlíusdóttir félagsráðgjafi var skólastjóri námsins.

Íslenskur félagsráðgjafi sem búsettur er í Sviðjóð kom í 5 skipti sem ráðgef-

andi. Námið var skemmtilegt og krefjandi en taugastrekkjandi. T.d. var erfitt að komast yfir námsefnið verandi í fullri vinnu. Nemendum var skipt í hópa 5-6 í hverjum hóp. Nemendur voru úr félagsráðgjafastétt, lækna-stétt, hjúkrunarfræðistétt og svo ég sem fulltrúi iðjuþjálfastéttarinnar. Mér fannst jákvætt að þessum heilbrigðishópum væri boðið upp á sameiginlegt nám en það krafðist meiri vinnu af hálfu stjórnenda og sem nemi tók það á taugarnar. Eftir á að hyggja var það samt lærdómsríkt. Það er nauðsynlegt að bjóða upp á sameiginlegt nám fyrir heilbrigðisstéttarhópana. Þeir hafa þá sameiginlegan grundvöll að byggja á. Það skilar sér í betri samvinnu í starfi.

Þetta var einstakt tilboð og er synd að það verði ekki endurtekið. Þróunin virðist vera sú að stéttirnar sjálfar búi til eigið handleiðslunám og ekki verði boðið upp á þetta sem sameiginlegt tiltak. Sjúkraþjálfarar buðu upp á handleiðslunám á vegum endurmenntunardeildar Háskólans og er fyrsti hópurinn að klára nú í vor. Sigrún og Nanna sem báðar eru félagsráðgjafar stjórnðu náminu. Iðjuþjálfar ættu kannski að feta í fótspor sjúkraþjálfaranna? Ég veit að stofnanir sem sjúkraþjálfararnir unnu á styrktu sína starfsmenn til að taka þátt í náminu.

Þó að námið sé stílað upp á að geta handleitt starfsmenn í starfi skilar það sér ekki síður í allri meðferðarvinnu og ef menn taka meðferð með þá skilar það sér ekki einungis í vinnunni og í ánægðri einstakling heldur fá ættingjar, vinir, heimilisdýr og kunningjar sinn skerf í ánægjulegri samskiptum. (Ég geng þá út frá því að viðkomandi hafi getað nýtt sér handleiðslunám og meðferð!!!).

Í handleiðslu er unnið með starfsímynd (starfssjálfi) í meðferð sjálfsímynd (einkasjálfi). Erfitt er að vinna með starfssjálfi ef alvarlegir brestir eru í einkasjálfinu. Í einstaka tilfellum getur verið nauðsynlegt að benda fólki í handleiðslu að vinna frekar með einkasjálfið. Sem betur fer hafa forðómar minnkað varðandi það að leita til sérfræðinga um persónuleg mál sem ekki eru líkamlega eðlis. Ekki er æskilegt að fara í handleiðslu hjá yfirmanni eða samstarfsmanni því það gerir þau ferli sem upp koma í handleiðslu flóknari. Ég hef þurft að svindla á þessum punktum þar sem ég hef viljað láta þá iðjubjálfa sem vinna hér njóta sérþekkingar minnar. En í framtíðinni verður reynt að hafa grundvallarreglur í lagi þegar fleiri iðjubjálfahandleiðarar bætast í hópinn. Sigrún og Nanna hafa styttri námskeið í handleiðslu og hafa nokkrir iðjubjálfar farið á þau.

Að loknu iðjubjálfanámi er skólinn búinn að reyna með mismunandi árangri að fylla nemendur með grundvallarþekkingu í hinum ýmsu fræðum. Iðjubjálfum finnst oft nóg um, því starfssvið okkar spannar víðáttu. Hin

eiginlega sérþekking hefst ekki fyrr en í því starfi sem iðjubjálfinn velur sér að loknu námi.

Iðjubjálfinn heldur þá að nú loksins fái hann tækifæri til að sjá hvort teoríurnar virki. Hann uppgötvar síðan að það eru önnur viðfangsefni álíka erfið og sjúklingurinn sem aldrei hefur verið kennt neitt um. Samstarfsfólk getur verið á ýmsa vegu og iðjubjálfanum tekið mismunandi. Væntingar til iðjubjálfans geta verið aðrar en iðjubjálfinn hefur. Iðjubjálfinn verður fyrir margs konar kröfum bæði frá umhverfinu og honum sjálfum. Hann á erfitt með að átta sig á hvað eiginlega er að gerast sökum reynsluleysis. Því gengur handleiðslan út á að sortera úr öllu því áreiti sem iðjubjálfinn verður fyrir. Dæmi um viðfangsefni í handleiðslutímum: Iðjubjálfinn getur spurt sig hvað á ég að vita og hvað ekki? Get ég lesið mér til í ákveðnum fræðum til að bæta þekkingu mína? Hvar liggja hæfileikar mínir í starfi og hvar hindranir? Get ég gert eitthvað með eigin hindranir? Hvar liggja styrkleikar og veikleikar stofnunar sem ég vinn á? Er einn ákveðinn samstarfsaðili ómögulegur í samstarfi eða er það eitthvað í mínum viðbrögðum sem viðheldur samstarfsörðuleika við þennan einstakling? Af hverju á ég auðvelt með að vinna með

ákveðnum sjúkling og öðrum ekki? Iðjubjálfinn sem fær handleiðslu ber ábyrgð á því hvað hann tekur fyrir. Það er mikið undir honum sjálfum komið hvað hann fær út úr handleiðslunni. Í handleiðslutímum eins og í meðferðarstarfi er undirstaðan þau tengsl sem myndast á milli þessara

tveggja einstaklinga. Árangur skilar sér ef neminn getur tekið við, numið af handleiðaranum, tileinkað sér nýjan hugsunarhátt og nálgunarmáta á þau verkefni sem áður reyndust erfið. Ef iðjuþjálfinn skilur það ferli sem fer á stað þegar maður nemur nýja hluti í tengslum við annan einstakling skilur hann betur þau viðbrögð og ferli sem sjúklingur fer í gegnum í endurhæfingu eða annari meðferðarvinnu, þar sem breyting er forsenda fyrir árangri.

Að loknu handleiðslunámi hef ég handleitt 7 iðjuþjálfar, þar af hafa 5 iðjuþjálfar lokið sínu handleiðslutímabili sem er 1 til 2 ár einu sinni í viku 50 mín. í senn. Æskilegur tímafjöldi eru 50-70 tímar.

Mér finnst afar mikilvægt að iðjuþjálfar hafi kost á að fara í handleiðslu hjá

aðila af sömu stétt. Fyrstu árin eftir nám er oft fyllt óöryggi. Fagímynd iðjuþjálfans er ómótuð og er fyrsta handleiðsla því oft kölluð "fagidentitets"

handleiðsla. Seinna getur iðjuþjálfinn eftir nokkra ára starf leitað sér handleiðslu hjá öðrum starfshópum til að fá handleiðslu á ákveðin

meðferðarform eða sérstök verkefni.

Ég persónulega hef haft mikið gagn af náminu. Ég hef öðlast ákveðið umburðarlyndi gagnvart sjálfri mér og mínum vinnustað að námi loknu. Eins finnst mér mitt starfssvið hafa þróast í farsælan jarðveg þar sem ég hef fengið tækifæri á að takast á við

ný verkefni. Ég sé svo greinilega hvað það skilar sér í meðferðarvinnu að hlúa að starfsfólki.

Mér finnst það góð tilfinning ef ég get tekið þátt í faglegri þróun stéttarinnar.

FRÉTTIR

Frá vinnustöðum:

Landsspítalinn, geðdeild: Þann 20-22. mars fóru þær Elín Ebba Ásmundsdóttir og Sylviane Pétursdóttir á námskeið á vegum Endurmenntunarnefndar Háskóla Íslands og Sálfræðingafélags Íslands. Námskeiðið bar yfirskriftina "Félagshæfnisþjálfun" (social skills training). Var námskeiðið einkum ætlað sálfræðingum og læknum en margar aðrar stéttir voru með t.d. félagsfræðingar og iðjuþjálfar. Leiðbeinandi var Alan S. Bellack sálfræðingur og prófessor í geðlækningum við Medical College of

Pensilvania í Bandaríkjunum. Helstu efnissvið Bellacks eru félagshæfnisþjálfun, atferlisgreining, geðklofi og þunglyndi.

Námskeiðið var vel sótt og voru þær Ebba og Sylviane ánægðar með þessa daga.

Borgarspítalinn, Grensásdeild: Kolbrún Héðinsdóttir mun hefja störf í júlí n.k. Sigrún Ólafsdóttir hóf störf í maí s.l.

Reykjalundur: Lovísa Ólafsdóttir hóf störf í apríl '91.

FRÁ FRÆÐSLUNEFND

Iðjubjálfafélag Íslands og Öldrunarráð Íslands gengust fyrir ráðstefnu um iðjubjálfun innan öldrunarþjónustu 14. apríl síðastliðinn. Um það bil 50 manns sóttu ráðstefnuna. Ársæll Jónsson læknir flutti erindi um öldrunarteymið út frá sjónarhóli læknisins. Kristjana Fenger iðjubjálfi ræddi um fræðilegan grundvöll iðjubjálfunar, Anne Grethe Hansen ræddi um vandamál í sambandi við nánasta umhverfi hins aldraða og kom inn á ýmis vandamál í sambandi við hönnun húsnæðis fyrir aldraða. Jóhanna Ingólfssdóttir fjallaði um starf sitt sem iðjubjálfi við Hjálpartækjabankann og ræddi um notkun og uppsetningu hjálpartækja. Lilja Ingvarsson iðjubjálfi fjallaði í sínu erindi um vitrænt mat og þjálfun.

Fræðslunefnd ásamt Endurmenntunarnefnd H.Í. og Félagi íslenskra sjúkraþjálfara hélt námskeið um rannsóknaraðferðir í iðju- og sjúkraþjálfun, 5. mars til 16. apríl síðastliðinn. Námskeiðið var haldið einn eftirmiðdag í viku í alls sex skipti.

Leiðbeinandi var Þorlákur Karlsson lektor. Farið var yfir grundvallaraðferðir við rannsóknir en megin áhersla var lögð á kynningu á Single Subject Study, rannsóknaraðferð sem byggir á einstaklingssamanburði. Þessi rannsóknaraðferð er einkar aðgengileg ekki síst fyrir starfandi iðju- og sjúkraþjálfara.

Námskeiðið tókst mjög vel og er í bígerð að endurtaka það. Alls tóku um 16 manns þátt í námskeiðinu og var skiptingin nokkuð jöfn milli iðjubjálfa og sjúkraþjálfara.

LAUSAR STÖÐUR

Borgarspítalinn

2 stöður geðdeild

1 staða Arnarholt

1 staða dagdeild Eiríksg. (geðd.)

Breiðagerðisskóli

1-20% staða deildariðjuþj.

Hlíðaskóli

½ staða yfiriðjuþjálfar

Dagvistun f. MS sjúkl. Álandi 13

hlutastarf

Meðferðarheimilið að Kleifarvegi

1 staða

Seljahlíð vistheimili f. aldraða

1 staða

Vinnu- og dvalarheimili

Sjálfsbjargar

1 staða yfiriðjuþjálfar

Félagsmálastofnun

Áfangastaður, Norðurbrún 34, Rvk.

Kópavogshæli

2 stöður

Landsspítalinn

geðdeild: 5 stöður

Styrktarfélag lamaðra og fatlaðra

1 staða

Hjúkrunarheimilið Skjól

1 staða

Fjórðungssj. Akureyri

1 staða alm. deild

1/2 staða öldrunardeild

Tjaldanes

½ - 1 staða

Droplaugarstaðir

1-70% staða

Dalbraut

1 staða

Hrafnista

1 staða

Íðjulundur Akureyri

1 staða

Auk þess hefur Hjúkrunarheimilið Hlíð, Akureyri sýnt áhuga á að fá iðjuþjálfar til starfa.

ORÐSENDING TIL FÉLAGSMANNA:

Það er erfitt fyrir okkur að fylgjast með félögum okkar. Þess vegna biðjum við ykkur að:

1. Tilkynna stjórn og ritnefnd breytt heimilisfang/vinnustað, eða leiðrétt það ef rangt er með farið í blaðinu.
2. Tilkynna okkur hvenær þið hyggist ljúka námi.
3. Senda okkur nöfn og heimilisföng nýrra nema, sem við höfum ekki frétt af.

IÐJUBJÁLFAFAR Á ÍSLANDI í maí 1991:

BORGARSPÍTALINN í Fossvogi, 108 R. s. 696600

Iðjubjálfun B-1 s. 696369

Guðrún Á. Einarsdóttir	Auðarstræti 3	s. 626408
	105 Reykjavík	
Lilja Ingvarsson	Spóahólar 10	s. 670580
	111 Reykjavík	
Ingibjörg S. Ásgeirsdóttir	Valhúsabraut 27	s. 611058
	170 Seltjarnarnes	
Unnur Jóhannesdóttir	Nóatúni 32	s. 11071
	105 Reykjavík	

Endurhæfinga- og taugadeild Grensásdeild,
Grensásvegi 62, 108 Reykjavík s. 696712

Elsa S. Þorvaldsdóttir	Hjallabraut 41	s. 650322
	220 Hafnarfjörður	
Guðrún Árnadóttir	Hvassaleiti 30	s. 31086
	103 Reykjavík	
Lillý Sverrisdóttir	Ljósabergi 8	s. 52485
	220 Hafnarfjörður	
Sigrún Garðarsdóttir	Hjarðarhaga 42	s. 13267
	107 Reykjavík	
Valborg Huld Kristjánsdóttir	Hraunteigur 17	s. 689082
	105 Reykjavík	

LANDSSPÍTALINN s. 601000

Geðdeild v/Eiríksögötu, 101 Reykjavík s. 601791/601-792

Elín Ebba Ásmundsdóttir	Laugavegi 53A	s. 615683
	105 Reykjavík	

Kristín Kristjánsdóttir	Hraunstíg 6	s. 652552
Anna Valdimarsdóttir	220 Hafnafjörður	
	Ugluhólum 10	s. 678433
	111 Reykjavík	
Anna Guðrún Arnardóttir	Bræðraborgarstíg 1	s. 612348
	101 Reykjavík	

Geðdeild v/Klepp, 104 Reykjavík s. 602580/602581

Björk Steingrimsdóttir	Smyrlahraun 21	s. 51485
	220 Hafnafjörður	
Sylviane L. Pétursdóttir	Marargötu 4	s. 28594
	101 Reykjavík	
Hlín Guðjónsdóttir	Háaleitisbraut 38	s. 39234
	108 Reykjavík	
Soffa Haraldsdóttir	Sigluvogi 12	s. 31794
	104 Reykjavík	

Öldrunarlækningadeild, Hátún 10b, 105 Reykjavík s. 602257

Birgit Schov	Ránargata 42, 3.h.	s. 11424
	101 Reykjavík	
Elsa Ingimarsdóttir	Logafold 47	s. 675323
	112 Reykjavík	
Rósa Hauksdóttir	Baldursgata 26	s. 13001
	101 Reykjavík	

Endurhæfingardeild v/Eirfesk götu, 101 Rvfk. s. 601427

Finnur Bárðarson	Barónstíg 63	s. 624563
	101 Reykjavík	
Ingibjörg Jónsdóttir	Álfatúni 7	s. 43773
	200 Kópavogur	
Anne Grethe Hansen	Arkarholt 10	s. 667262
	270 Mosfellsbær	
Þórunn Þórarinsdóttir	Baldursgötu 30	
	101 Reykjavík	

STYRK TARFÉL. LAMADRA OG FATLADRA s. 814999
Háaleitisbr.11-13, 108 Reykjavík

Anna S. Jónsdóttir	Austurbergi 14	s. 76564
	111 Reykjavík	
Gerður Gústavsdóttir	Eskihlíð 6	s. 10475
	105 Reykjavík	

Helga Guðjónsdóttir	Keilugranda 6	s. 17036
	107 Reykjavík	
Hrefna Óskarsdóttir	Njálsgötu 50	s. 20987
	101 Reykjavík	
Kristjana Ólafsdóttir	Digranesvegi 113	s. 45646
	200 Kópavogur	
Valrós Sigurbjörnsdóttir	Tómasarhaga 37	s. 13738
	107 Reykjavík	

VINNUHEIMILIÐ AÐ REYKJALUNDI, 270 Mosfellsbær s. 666200/102

Guðrún Pálmadóttir	Áslandi 8	s. 667117
	270 Mosfellsbær	
Hildur Þráinsdóttir	Neðribraut 6	s. 666200/170
	270 Mosfellsbær	
Ingibjörg Pétursdóttir	Amsturdam 5	s. 666200/180
	v/Reykjalund	
	270 Mosfellsbær	
Kristjana Fenger	Akurholt 4	s. 668104
	270 Mosfellsbær	
Lovísa Ólafsdóttir	Neðribraut 3	s. 666200/167
	270 Mosfellsbær	
Margrét Sigurðardóttir	Sæviðarsundi 52	s. 39288
	104 Reykjavík	
Sigrður Hermannsdóttir	Álfaskeið 117	s. 51265
	220 Hafnarfjörður	
Sigrður Jónsdóttir	Efstasundi 81	s. 35229
	104 Reykjavík	
Þórhildur Sveinsdóttir	Safamýri 42	s. 84319
	108 Reykjavík	

GIGTLÆKNINGASTÖÐ ÍSLANDS, Ármúla 5, 105 Rvk. s. 30760

Anna Sveinbjörnsdóttir	Bröttuhlíð 5	s. 98/34255
	810 Hveragerði	
	í Rvk.: Austurbrún 2	s. 680849
	104 Reykjavík	
Unnur Alfreðsdóttir	Vallargerði 14	s. 41529
	200 Kópavogur	

GREININGAR OG RÁÐGL.STÖÐ RÍKISINS, Digranesv. 5, Kóp. s. 641744

Snæfrður Þ. Egilson	Laugateigi 46	s. 32735
	105 Reykjavík	

HJÁLPARTÆKJABANKINN, Hátún 12, 105 Rvk. s. 62333

Jóhanna Ingólfssdóttir Hraunhólar 8 s. 50008
210 Garðabæ pósthólf 89

ÍÐJUPJÁLFAFÉLAG ÍSLANDS

Hope Knútsson Æsufelli 4, 2F s. 73734
111 Reykjavík

TRYGGINGASTOFNUN RÍKISINS, Laugav. 114, 105 Rvk. s.604400

Björk Pálsdóttir Logafold 105A s. 687468
112 Reykjavík

ÖRVI, starfsþj. staður, Kársnesbraut 110, 200 Kóp. s.43277

Hulda Birgisdóttir Vðimel 31 s. 622151
107 Reykjavík

ÖSKJUHLÍÐARSKÓLI, Suðurhlöð 9, 105 Rvk. s. 689740

Katla Kristvinsdóttir Melabraut 11 s. 612611
170 Seltjarnarnes

BLINDRAFÉLAG ÍSLANDS, Hamrahlöð 17, 105 Rvk. s. 687333

Bára Sigurðardóttir Veghúsastíg 1A s. 22037
101 Reykjavík

SJÚKRAHÚS AKRANES, Heiðarbr. 30, 300 Akranes s. 93/12311

Sigrún Ásmundsdóttir Suðurgötu 78 s. 93/12723
300 Akranes

ÞJÓNUSTUHÓPUR ALDRAÐRA, s. 96/27930
Dvalarheimilið Hlíð Akureyri

Kristín Tómasdóttir Hrafnagilsstræti 22 s. 96/21084
600 Akureyri

FJÓRDUNGSSJÚKRAHÚS AKUREYRAR 600 Akureyri s. 96/22100

Geðdeild

Kristín Sigursveinsdóttir Hrafnagilsstræti 34 s. 96/26475
600 Akureyri

Ólöf Leifsdóttir	Kristnes 13, pósth. 460 601 Akureyri	s. 96/31117
------------------	---	-------------

EKKI FASTRÁÐNIR IÐJUPJÁLFAR:

Elín Hannesdóttir	Fannafold 189 112 Reykjavík	s. 676428
Elísabet Vernharðsdóttir	Furugrund 28 200 Kópavogur	s. 41973
Guðrún Hafsteinsdóttir	Funafold 22 112 Reykjavík	s. 675328
Irene Jensen	Barónstíg 63 101 Reykjavík	s. 624563
Jóna Kristófersdóttir	Kleppsvegi 120 104 Reykjavík	s. 34227
Kolbrún Ragnarsdóttir	Menntask. Laugarvatni 840 Laugarvatn	s. 98/61129
Maren Ósk Sveinbjörnsdóttir	Silfurbraut 2 780 Höfn Hornafirði	
Peggý Helgason	Skildinganesi 22 101 Reykjavík	
Rögnvaldur Símonarson	Kristnes 13, Ib 4 601 Akureyri	s. 96/31120
Steinunn Jóhannsdóttir	Kleppsvegi 26 105 Reykjavík	s. 37585

ÍSLENSKIR IÐJUPJÁLFAR ERLENDIS:

Anna Vilhjálmsdóttir	Grindtorpsvej 45, 5.hæð 1832 Täbee, Sverige
Annetta Ingimundardóttir	Dalslandsgade 8, J 506 2300 København S, Danmark
Ásta Guðjónsdóttir	210 Carrie Lane B 206, Redlands, CA. 92373, U.S.A
Bjargey Ingólfssdóttir	Overbergveien 20 1315 Nesøyja, Norge
Edda Elfasdóttir	Enighedsvej 41 2920 Charlottenlund, Danmark
Guðbjörg D. Tryggvad.	Bellmansgade 8, 3th. 2100 København Ö, Danmark

Guðrún Ársælsdóttir	Irisvej 20 8722 Hedensted, Danmark
Guðrún Emilsdóttir	Smør-Annasgata 19 450-43 Smøgen, Sverige
Guðrún Kr. Guðfinnsdóttir	268 Walnutstreet, Brookline, MA. 02146, U.S.A.
Guðrún Stefánsdóttir	Getymolenert 6 2807 GE Gouda, Holland
Hallfríður Bjarnadóttir	Noregur
Hólmfríður Jónsdóttir	Noregur
Hrafnhildur Arnkelsdóttir	Flöytevejen 14A 22368 Lund, Sverige
Hrönn Guðmundsdóttir	1716 Alder Creek ct. San Jose, CA. 95148, U.S.A.
Kristín H. Siggeirsd.	Folkes Væg 4 244 00 Kävlinge, Sverige
Rannveig Baldursdóttir	Private Bag 4109 - Vineta 9000 Swakopmund Namibia Afrika
Sigríður Loftsdóttir	Ormråksgatan 1 214 62 Malmö, Sverige
Sigríður Pétursdóttir	Sdr. Boulevard 76 mfth 4930 Marebol, Danmark
Sigríður Þorvaldsdóttir	Falkevej 8, 5400 Bogense, Danmark
Sigrún Ólafsdóttir	Kaj Munksvej 52, 1 MF 8260 Viby J, Danmark
Sólveig Ásta Karlsdóttir	Istedgade 61 1.th. 1650 København V, Danmark
Þóra Leósdóttir	Nørre Farimagsgade 66A 3.tv. 1364 København K, Danmark

ÞJÚPÞJÁLFANEMAR:

Áætluð námslok 1991:

Júní Kolbrún Héðinsdóttir	Niels Bohrs All'e 23/1312 5230 Odense M, Danmark
---------------------------	---

Áætluð námslok 1992:

Mars Snæfríð Egilson	Borgm. Jørgenssensvej 7,lej. 55 9000 Aalborg, Danmark
Mars Gunnhildur Gíslad.	Danmark

Jan. Kristín G. Halldórsd.

Stipendiegrand 12A-207
90240 Umeå, Sverige
52 Edwards st.

Des. Ragnheiður Harðard.

Áætluð námslok 1993:

Mars Oddrún Lilja Birgisd.

Stenaldervej 239, tv.
8220 Brabrand, Danmark
Dalslandsgade 8. G - 709
2300 København, Danmark

Apríl Sigríður Kristín Gíslad.

Áætluð námslok 1994:

Apríl Auður Axelsdóttir

Brydesallé, Lejl 217
2300 København S
Danmark
Rydevænget 13st th
8210 Århus V
Danmark

Apríl Elín Einarsdóttir

TRYGGINGASTOFNUN RÍKISINS

Laugavegi 114
150 Reykjavík
Sími (91)604400

IÐJUPJÁLFAR

Ný staða iðjupjálfa er laus við Hjálpartækjamiðstöð Tryggingarstofnunar ríkisins.

Hjálpartækjamiðstöðin er þjónustumiðstöð á sviði hjálpartækja fyrir fatlaða og aldraða.

Iðjupjálfinn mun starfa við ráðgjöf um hjálpartæki, afgreiðslu hjálpartækja til skjólstæðinga Tryggingastofnunar, fræðslu o.fl.

Hjálpartækjamiðstöðin, sem er til húsa að Smiðjuvegi 28 í Kópavogi, er ung deild innan Tryggingastofnunarinnar og gefur það iðjupjálfafræðslu tækifæri á að taka þátt í mótun hennar.

Björk Pálsdóttir, forstöðumaður
sími 91-604400, 91-74250

Hvernig gengur þér

*að gera það sem áður var auðvelt, svo sem
að fara í bað, klæðast, ganga, matast,
standa upp af salerninu?*

Ef þú átt í erfiðleikum

*með þessar athafnir, hafðu þá samband við
okkur í Hjálpartækjabankanum. Við munum
aðstoða þig við að velja réttu hjálpartækin.*

*Höfum ávallt fyrirliggjandi fjölbreytt úrval
hjálpartækja.*

Sími (91)-623333.

